

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1-3.

Jan Kochanowski O MIŁOŚCI

Próżno uciec, próżno się przed Miłością schronić,
Bo jako lotny nie ma pieszego dogonić?

1. Jaka jest miłość ukazana w tekście? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. (0-1)
A. Zwodnicza.
B. Okrutna.
C. Nieuchronna.
D. Przelotna.
2. Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa. (0-1)

Fraszka „O miłości” ma formę pytania retorycznego.	F	P
Fraszka „O miłości” ma formę uroczystego zwrotu do adresata.	F	P

3. Uzupełnij zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych. (0-1)

W zdaniu **Bo jako lotny nie ma pieszego dogonić?** podkreślony wyraz pełni funkcję

A/B. Taką samą funkcję wyraz pieszego pełni w sformułowaniu **C/D.**

A. rzeczownika	C. pieszego wycieczka
B. przymiotnika	D. przejście dla pieszych

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 4-10.

Jan Tomkowski BESTSELLERY I ARCYDZIEŁA

„Nigdy nie czytaj książki, która nie ma przynajmniej roku” – radzi Ralph Emerson, amerykański pisarz i filozof tworzący w XIX wieku. Starszy od niego o jedno pokolenie angielski eseista William Hazlitt wypowiada się równie krytycznie o namiętnym poszukiwaniu księgarskich nowości: „Nie mogę pojąć namiętności, z jaką większość ludzi czyta nowe książki. Książka nieprzeczytana jest dla mnie pod każdym względem książką nową, niezależnie od tego, czy wydrukowana została wczoraj, czy też przed trzystu laty”. Również i dzisiaj w czytelnich publicznych stoją na półkach klasyczne arcydzieła (niekiedy pokryte warstewką kurzu), natomiast wypożyczający uganiają się za nowościami. Mechanizmy promocyjne dotyczą wyłącznie świata nowości, starannie zaplanowane kampanie reklamowe mają skłonić konsumenta do sięgnięcia po całkiem nowy, nieznan jeszcze produkt. Symbolem naszych czasów jest nie arcydzieło, lecz przebój – zwłaszcza muzyczny lub kinowy. Odbiorca nie powinien poświęcać zbyt wiele uwagi jednej i tej samej płycie, superprodukcji filmowej czy odcinkowi serialu telewizyjnego. W kolejce czekają przecież już następne atrakcje. Jesteśmy więc dziś świadkami zanikania sztuki, której celem byłoby tworzenie nieśmiertelnych arcydzieł. Obniża się również pozycja artysty, a siłą rzeczy także krytyka formującego opinie. Publiczność obywateli się teraz bez krytyki, sama decyduje o akceptacji twórcy i jego dzieła. Czy jednak rzeczywiście mamy tu do czynienia ze swobodną grą rynkową, a nie – ze starannie zaplanowaną manipulacją? Czy potencjalny czytelnik wybiera całkowicie świadomie i bez nacisku? Czy znajduje faktycznie satysfakcję, gdy sięga po tytuły z list rankingowych? Najczęściej bestseller literacki jest najzupełniej przeciętną powieścią, napisaną przez w miarę sprawnego rzemieślnika, za którym stoi znajoma potrzeby rynku instytucja. Wysoki nakład i sukces finansowy rzadko łączą się z walorami artystycznymi czy intelektualnymi. Świadczą

natomiast o profesjonalizmie zastosowanych mechanizmów promocyjnych. Jak łatwo się przekonać, wzorcowy bestseller nie stawia czytelnikowi większych wymagań. Nie może ani nudzić, ani skłaniać do głębszych refleksji. Może natomiast prowokować, szokować, rozśmieszać. Czytanie przerywa się w dowolnym momencie, kartkowanie i przerzucanie w poszukiwaniu atrakcyjnego zakończenia to po prostu rutynowe zabiegi. Przyznać muszę, że bestsellerowe nowości nigdy nie stanowiły dla mnie zbyt wielkiej pokusy. Zawsze lubiłem natomiast książki zapomniane i odrzucone, o których istnieniu świat dawno zapomniał. Zatem komuś, kto niepewnie uchyla drzwi do biblioteki, udzieliłbym takiej oto rady. Czytaj to, co chcesz czytać, ale nie omijaj klasyków. Książki klasyków to bagaż, z którym warto wędrować po bibliotece. Bo to oni, autorzy arcydzieł, kształtują od wieków nasz smak, uczą nas, czego mamy prawo wymagać od naprawdę wielkiej literatury. Prawdziwa, dojrzała i mądra erudycja¹ nie polega na tym, by czytać wszystko. Chodzi raczej o sztukę wyboru, dzięki której z niezawodną intuicją potrafimy decydować, które książki okażą się dla nas nieodzowne, a które ze spokojem możemy odrzucić. A kiedy nęcą nas nowości, warto czasem skorzystać z rady Emersona i poczekać rok. Bo może zdarzyć się i tak, że bardzo głośny i hałaśliwie reklamowany bestseller w ciągu roku stanie się książką całkowicie zapomnianą. I być może wcale nie będziemy musieli do niego zaglądać.

¹ erudycja – rozległa, wszechstronna wiedza.

4. Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa. (0-1)

Wypowiedzi Ralpa Emersona i Williama Hazlitta zacytowane w pierwszym akapicie są wyjaśnieniem przyczyn popularności kultury masowej.	F	P
Cytaty przywołane w pierwszym akapicie sygnalizują kwestię, do której autor nawiązuje w końcowej części tekstu.	F	P

5. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. (0-1)
Pytania postawione przez autora w czwartym akapicie
A. zachęcają do kupowania książek znajdujących się na listach rankingowych
B. sugerują zależność odbiorców kultury od działań promocyjnych
C. służą uzasadnieniu ważnej roli artystów i krytyków
D. podkreślają atrakcyjność nowości książkowych
6. Która wypowiedź nie jest zgodna z opinią Jana Tomkowskiego na temat bestsellerów?
Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. (0-1)

- A. Mają wysoki nakład i gwarantują sukces finansowy
B. Są reklamowane jako modne nowości
C. Zajmują wysokie miejsce w rankingach popularności
D. Mają niekwestionowaną wartość intelektualną i artystyczną

7. Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B, a następnie 1., 2. albo 3. (0-1)

Wypowiedzenie Książki klasyków to bagaż, z którym warto wędrować po bibliotece zawiera:

A	metaforę	za pomocą której autor wyraża przekonanie, że	1	arcydzieła umilają czytelnikom długie podróże.
			2	w czytelnich doświadczeniach nie powinno się pomijać arcydzieł.
B	apostrofe		3	czytanie arcydzieł jest zbędnym obciążeniem dla współczesnego czytelnika.

8. Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych. (0-1)

Podkreślone czasowniki w zdaniu: **Czytaj to, co chcesz czytać, ale nie omijaj klasyków** użyte są w trybie A/B, co wskazuje, że wypowiedź należy traktować jako C/D.

A. rozkazującym	C. sugestię
B. oznajmującym	D. wyjaśnienie

9. Czy warto czytać dzieła klasyków, czy lepiej sięgać po nowości? (0-2)

Uzasadnij odpowiedź, podając dwa argumenty. Nie cytuj sformułowań z arkusza.

.....

.....

.....

.....

.....

10. Zaznacz właściwą odpowiedź. (0-1)

Jesteśmy więc dziś świadkami zanikania sztuki, której celem byłoby tworzenie nieśmiertelnych arcydzieł.

Powyższe wypowiedzenie to zdanie złożone podrzędnie z

- a) przydawkowym
- b)orzecznikowym

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 11-19.

Adam Mickiewicz DZIADY CZĘŚĆ II (fragment)

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,

Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Teraz wy, pośrednie duchy,

Coście u tego padotu

Ciemnoty i zawieruchy

Żyłyście z ludźmi pospołu;

Lecz, od ludzkiej wolne skazy,

Żyłyście nie nam, nie światu,

Jako te cząbry i ślazy¹,

Ni z nich owocu, ni kwiatu.

Ani się ukarmi zwierzę,

Ani się człowiek ubierze;

Lecz w wonne skręcone wianki

Na ścianie wiszą wysoko. [...]

Was tym światłem i kadzidłem

Zapraszamy, zaklinamy. [...]

DZIEWCZYNA

Tu niegdyś w wiosny poranki

Najpiękniejsza z tego sioła²,

Zosia, pasając baranki,
Skacze i śpiewa wesoła.
La la la la
Oleś za gołąbków parę
Chciał raz pocałować w usta;
Lecz i prośbę, i ofiarę
Wyśmiała dziewczyna pusta.
La la la la
Józio dał wstążkę pasterce,
Antoś oddał swoje serce;
Lecz i z Józia, i z Antosia
Śmieje się pierzchliwie Zosia.
La la la la
Tak, Zosią byłam, dziewczyną z tej wioski.
Imię moje u was głośne,
Że chociaż piękna, nie chciałam zamęścia
I dziewiętnastą przeigrawszy wiosnę,
Umarłam, nie znając troski
Ani prawdziwego szczęścia.
Żyłam na świecie; lecz, ach! nie dla świata!
Myśl moja, nazbyt skrzydlata,
Nigdy na ziemskiej nie spoczęła błoni³.
Za lekkim zefirkiem⁴ goni,
Za muszką, za kraśnym⁵ wiankiem,
Za motylkiem, za barankiem;
Ale nigdy za kochankiem.
Pieśni i fletów słuchałam rada:
Często, kiedy sama pasę,
Do tych pasterzy goniłam stada,
Którzy mą wielbili krasę;
Lecz żadnego nie kochałam.
Za to po śmierci nie wiem, co się ze mną dzieje,
Nieznajomym ogniem pałam;
Choć sobie igram do woli,
Latam, gdzie wietrzyk zawieje,
Nic mię nie smuci, nic mię nie boli,
Jakie chcę, wyrabiam cuda.
Przędę sobie z tęczy rąbki⁶,
Z przezroczystych łez poranku
Tworzę motylki, gołąbki.
Przecież nie wiem, skąd ta nuda:
Wyglądam kogoś za każdym szelestem,
Ach, i zawsze sama jestem!
Przykro mi, bez ustanku
Wiatr mną jak piórkiem pomiata.

Nie wiem, czy jestem z tego, czy z tamtego świata.

Gdzie się przybliżam, zaraz wiatr oddali,

Pędzi w górę, w dół, z ukosa:

Tak pośród pierzchliwej fali

Wieczną przelatując drogę,

Ani wzbić się pod niebiosą,

Ani ziemi dotknąć nie mogę. [...]

GU ŚLARZ

Czego potrzebujesz, duszeczko,

Żeby się dostać do nieba? [...]

DZIEWCZYNA

Nic mnie, nic mnie nie potrzeba!

Niechaj podbiegną młodzieńce,

Niech mi ę pochwycą za ręce,

Niechaj przyciągną do ziemi,

Niech poigram chwilkę z niemi.

Bo słuchajcie i zważcie u siebie,

Że według bożego rozkazu:

Kto nie dotknął ziemi ni razu,

Ten nigdy nie może być w niebie.

CHÓR

Bo słuchajmy i zważmy u siebie,

Że według bożego rozkazu:

Kto nie dotknął ziemi ni razu,

Ten nigdy nie może być w niebie.

1 cząber, ślaz – rośliny ozdobne.

2 sioło – osada, wieś.

3 błonie – duża przestrzeń, równina pokryta trawą.

4 zefir – łagodny wietrzyk.

5 kraśny – piękny, urodziwy.

6 rąbki – chusty

11. Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących obrzędu dziadów. Wybierz F przy zdaniu fałszywym. (0-1)

1	Dziady to nazwa obrzędu ludowego poświęconego zmarłym przodkom.	F
2	Celem obrzędu dziadów było przywrócenie zmarłych do życia.	F
3	Obrzędowi dziadów przewodniczył Guślarz.	F

12. Które wypowiedzenie zawiera informację o przeszłości Dziewczyny? (0-1)

Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Nieznajomym ogniem pałam.

B. Wyglądam kogoś za każdym szelestem.

C. Ani wzbić się pod niebiosą, ani ziemi dotknąć nie mogę.

D. Lecz i z Józia, i z Antosia śmieje się pierzchliwie Zosia.

13. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. (0-1)

Z wypowiedzi Dziewczyny wynika, że po śmierci dręczy ją

- A. samotność.
- B. nadmiar obowiązków.
- C. lęk przed zemstą młodzieńców.
- D. brak jakichkolwiek przyjemności.

14. Napisz zaproszenie na szkolne przedstawienie II cz. Dziadów A. Mickiewicza. Aby zachęcić kolegów do udziału w wydarzeniu, użyj dwóch argumentów, w których wykażesz się znajomością treści utworu. (0-3)

W ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

.....

.....

.....

.....

.....

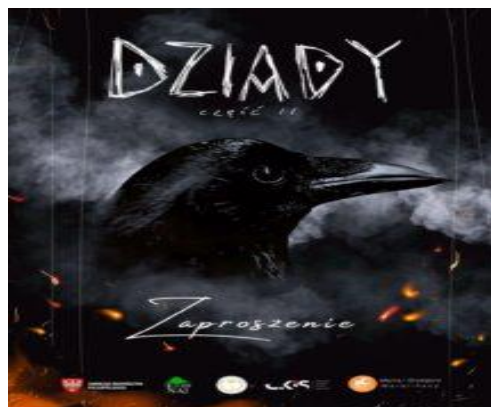
.....

15. Wykaż związek plakatu z tekstem A. Mickiewicza II cz. Dziadów. Podaj argument, odwołując się do postaci przedstawionej na plakacie i wydarzenia z nią związanego. (0-2)

.....

.....

.....

16. Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa. (0-2)

W DZIADACH CZ. II wraz z pojawieniem się Dziewczyny akcja dramatu przenosi się w inne miejsce.	F	P
W DZIADACH CZ. II chór współtworzy atmosferę grozy i tajemniczości.	F	P

17. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. (0-1)

Z historii Zosi wynika, że

- A. zdrada zawsze zostanie ukarana.
- B. uczuciami innych nie wolno gardzić.

- C. szczęście polega na wybaczeniu win.
D. miłość nie gwarantuje szczęścia.

18. Oceń, czy poniższe informacje dotyczące funkcji środków stylistycznych we fragmencie DZIADÓW CZ. II są prawdziwe. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa. (0-2)

Środek stylistyczny i przykład	Funkcja w utworze	P	F
zdrobnienia: np. muszką, motylkiem, barankiem	oddają sposób postrzegania świata przez Zosię		
porównanie: wiatr mną jak piórkiem pomiata	obrazuje sytuację, w jakiej znajduje się bohaterka		

19. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. (0-1)

Z DZIADÓW CZ. II dowiadujemy się, że Dziewczyna odkupi swoje winy, gdy

- A. poprosi o dwa ziarenka gorczycy.
B. odwzajemni uczucia ziemskich zalotników.
C. miną dwa lata jej tułaczki między niebem a ziemią.
D. odbędzie się uczta przygotowana przez młodzieńców.

20. Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie. (0-20)

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz rozprawkę albo opowiadanie.
- W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej.
- Innym utworem literackim w rozprawce może być także lektura obowiązkowa.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 wyrazów.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.
- Pisz czytelnie.
- Pamiętaj, że zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera.

Temat 1.

„Miłość buduje, nienawiść rujnuje”. Napisz rozprawkę, w której udowodnisz, że znane przysłowie jest prawdziwe. W swoim wypracowaniu odwołaj się do jednej lektury obowiązkowej i jednego innego utworu literackiego. Twoja praca musi liczyć co najmniej 200 słów.

Temat 2.

Napisz opowiadanie o spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej, który podczas spotkania nauczył Cię czegoś ważnego. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową. Twoja praca musi liczyć co najmniej 200 słów.

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]

.....

.....

.....

.....

.....

.....